

เรียมอันเรคอนแชร์โต สำหรับกีตาร์ไฟฟ้าและวงออร์เคสตรา

Rueam An Re Concerto for Electric Guitar and Orchestra

รณกร วัฒนบัวคอม, ณรงค์รัชช วรรณมิตรไมตรี *

หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

บทคัดย่อ

การสร้างสรรคบทประพันธ์ เรียมอันเรคอนแชร์โต สำหรับกีตาร์ไฟฟ้าและวงออร์เคสตรา ได้รับแรงบันดาลใจจากทำนองเพลงประกอบการละเล่นเรียมอันเร ซึ่งเป็นทำนองดั้งเดิมของการละเล่นเรียมอันเร ประกอบด้วย 3 ทำนอง คือ ทำนองจิงมุย ทำนองมลบโดง และทำนองจิงปี่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างสรรค์บทประพันธ์ในรูปแบบคอนแชร์โตสำหรับกีตาร์ไฟฟ้าและวงออร์เคสตรา และเพื่อศึกษาแนวทางและวิธีการประพันธ์โดยใช้แนวคิดทางดนตรีตะวันตก ร่วมกับดนตรีพื้นบ้านอีสานใต้ สังคีตลักษณ์ที่ใช้ในบทประพันธ์ ประกอบด้วย สังคีตลักษณ์โซนาตา สังคีตลักษณ์สองตอน และสังคีตลักษณ์รอนโด ในรูปแบบคอนแชร์โต เพื่อสร้างสรรค์บทประพันธ์เพลงในลีลาของดนตรีตะวันตกผสมผสานกับดนตรีพื้นบ้านอีสานใต้

ผู้ประพันธ์วิเคราะห์บทประพันธ์เรียมอันเรคอนแชร์โต สำหรับกีตาร์ไฟฟ้าและวงออร์เคสตรา กำหนดการวิเคราะห์ออกเป็น 5 ประเด็น ได้แก่ โครงสร้างของสังคีตลักษณ์ทำนองและการพัฒนาทำนอง ลักษณะจังหวะ การออเคสเตรชั่น และเทคนิคการบรรเลง ผู้ประพันธ์ใช้เทคนิคในการประพันธ์ 7 รูปแบบ คือ เทคนิคการแปร เทคนิคการซ้ำเทคนิคพลิกกลับโน้ต เทคนิคการเลื่อนเสียง เทคนิคซีควเอนซ์ เทคนิคการเลียน และเทคนิคการปรับโน้ต สำหรับการบรรเลงกีตาร์ไฟฟ้ามีการใช้เทคนิคต่างๆ เพื่อเลียนเทคนิคของตรัว ได้แก่ การสไลด์ ฮัมเมอร์ออน และพูลออฟ รวมทั้งใช้เอฟเฟกกีตาร์ประกอบการบรรเลง ได้แก่ เสียงคลีน เสียงโอเวอร์ไดรฟ์สมดีเลย์ เสียงเฟซเซอร์ และเสียงดีสทอร์ชัน เพื่อใช้เปลี่ยนเสียงของกีตาร์ไฟฟ้าและเป็นการเพิ่มสีสันให้กับบทประพันธ์

คำสำคัญ: เรียมอันเร, คอนแชร์โต, กีตาร์ไฟฟ้า, วงออร์เคสตรา

ABSTRACT

The author's composition of Rueam An Re Concerto for electric guitar and orchestra was inspired by the traditional rhythm of Rueam An Re which is the original rhythm of the Rueam An Re. The rhythm consists of 3 different styles namely Cheung Mui, M'lop Dong, and Cheung Pir. The objectives of this study were to create the new composition in the form of concerto for electric guitar and orchestra as well as to study the composition methods that apply the concepts of western and lower Isan (the lower part of Northeast of Thailand) folk music. Sonata, Binary, and Rondo in the form of concerto were used in the composition to create the combination of western and lower Isan folk music.

The composer analyzed Rueam An Re Concerto for electric guitar and orchestra into five subjects as the following; structure of musical form, melody and melodic development, rhythm, orchestration, and performance techniques. Variation, Repetition, Inversion, Transposition, Sequence, Imitation, and Transformation techniques were used in the sonata form. In performing the electric guitar, Slide, Hammer on, and Pull off techniques were used in the characteristic of *Trua* (string instrument of lower Isan). Moreover, Clean Sound, Overdrive and Delay, Phaser, and Distortion effects were used in guitar performance to add varieties in the composition.

Keyword: Rueam An Re, Concerto, Electric Guitar, Orchestra

บทนำ

เรียมอันเรหรือลูตอันเร เป็นการละเล่นพื้นบ้านอย่างหนึ่งของชาวไทยเชื้อสายเขมรที่มีถิ่นฐานในแถบอีสานตอนใต้ โดยเฉพาะจังหวัดสุรินทร์ จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดศรีสะเกษ ในภาษาเขมรถิ่นไทย เรียม หมายถึง การรำ และอันเร หมายถึง สาก เรียมอันเรจึงหมายถึง การรำสาก การเล่นเรียมอันเรนิยมเล่นกันในวันหยุดสงกรานต์ ชาวบ้านนิยมเล่นเรียมอันเรตามบริเวณลานบ้านหรือลานวัด ปัจจุบันการละเล่นเรียมอันเรได้รับการพัฒนาจนกลายเป็นการแสดงเรียมอันเร ใช่วงกันตรึมบรรเลงประกอบการรำ การพัฒนารูปแบบของเรียมอันเรและองค์ประกอบอื่นๆ เกิดจากปัจจัยหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นการแต่งกาย ลีลาการรำที่ได้พัฒนาให้สวยงามมากขึ้นในการพัฒนารูปแบบการแสดงเรียมอันเรนั้นเกิดจากปัจจัยหลายประการ และปัจจัยที่ช่วยกำหนดให้เกิดท่ารำที่สวยงามนั้น ดนตรีนอกจากให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินทั้งผู้เล่นผู้ชม ดนตรียังเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยกำหนดลีลาท่ารำให้สวยงามอีกด้วย

เรียมอันเรประกอบด้วยทำนองดั้งเดิม คือ ทำนองจิงมูย ทำนองจิงปี่ และทำนองมลบโดง ปัจจุบันมี 5 ทำนอง โดยเรียงลำดับตามการแสดง คือ ทำนองจิงปี่ ทำนองเขมาแมร์ ทำนองกัจปกาชาปดาน ทำนองจิงมูย และทำนองมลบโดง รูปแบบทำนองและกระสวนจังหวะในแต่ละทำนองเพลงนั้นมีลักษณะเฉพาะแตกต่างกันออกไปแสดงให้เห็นถึงความเป็นเอกลักษณ์ของการละเล่นดังกล่าว

ในการประพันธ์เพลงครั้งนี้ ได้รับแรงบันดาลใจจากทำนองประกอบการละเล่นเรียมอันเร ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น โดยในบทประพันธ์นี้ ผู้ประพันธ์นำทำนองหลัก 3 ทำนอง คือ ทำนองจิงมูย ทำนองจิงปี่ และทำนองมลบโดง มาพัฒนาและนำเสนอเป็นผลงานสร้างสรรค์ โดยนำความรู้และกลวิธีในการประพันธ์บทเพลงคอนแชร์โต มาสร้างสรรค์บทประพันธ์เรียมอันเรคอนแชร์โต สำหรับกีตาร์ไฟฟ้าและวงออร์เคสตรา

คอนแชร์โตเป็นประเภทของบทเพลงที่มี 3 ท่อน ในอัตราเร็ว-ช้า-เร็ว แนวคิดสำคัญของคอนแชร์โต คือการเล่นประชันกันอาจเรียกคอนแชร์โตว่าบทบรรเลงประชันก็ได้ คอนแชร์โตมีการพัฒนารูปแบบมาตั้งแต่ยุคบาโรก เป็นต้นมา สุนทรีย์ของคอนแชร์โตอยู่ที่การผสมผสานของซิมโฟนีกับการบรรเลงเครื่องดนตรีเดี่ยวหรือกลุ่มเครื่องดนตรีเดี่ยว สุนทรีย์และความไพเราะของสีสน์ในวงออร์เคสตรามีอยู่ครบถ้วนในบทเพลงคอนแชร์โต และความสามารถในการถ่ายทอดแนวความคิดของผู้ประพันธ์เพลงออกมาเป็นเสียงดนตรีของศิลปินผู้เดี่ยวเครื่องดนตรี ทำให้คอนแชร์โตเป็นบทเพลงที่มีความสมบูรณ์แบบที่สุด อีกประเภทหนึ่งในการประพันธ์ ผู้ประพันธ์เลือกกีตาร์ไฟฟ้าเป็นเครื่องดนตรีสำหรับเดี่ยวด้วยลักษณะทางกายภาพและเทคนิคของการบรรเลงของกีตาร์ไฟฟ้า ทำให้ผู้ประพันธ์มีความสนใจและต้องการเน้นเทคนิคของการบรรเลงกีตาร์ไฟฟ้าโดยมีวงออร์เคสตราบรรเลงประกอบ

จากที่กล่าวมาข้างต้น บทประพันธ์นี้จึงเป็นการผสมผสานแนวความคิดทางดนตรีตะวันตก ร่วมกับดนตรีพื้นบ้านอีสานใต้ และเทคนิคการบรรเลงกีตาร์ไฟฟ้ากับวงออร์เคสตรา ภายใต้แนวคิดของคอนแชร์โต เพื่อให้ผู้บรรเลงนำเสนอเทคนิคและความสามารถในการบรรเลงอย่างเต็มที่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างสรรค์บทประพันธ์ในรูปแบบคอนแชร์โต สำหรับกีตาร์ไฟฟ้าและวงออร์เคสตรา
2. เพื่อศึกษาแนวทางและวิธีการประพันธ์โดยใช้แนวคิดทางดนตรีตะวันตกร่วมกับดนตรีพื้นบ้านอีสานใต้

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 เลือกทำนองเพลงจากการศึกษาวิทยานิพนธ์ สุณิดา พรเอี่ยมมงคล. (2549). ดนตรีประกอบการละเล่นเรือบั้งหวดสุรินทร์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต) นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. กำหนดทำนองที่ใช้ในการประพันธ์ 3 ทำนอง คือ ทำนองจิ้งปี่ ทำนองจิ้งมูย และทำนองมกลบโดง

ขั้นตอนที่ 2 เลือกเครื่องดนตรีเพื่อใช้ในการเรียบเรียงบทประพันธ์เพลงเรือบั้งหวดคอนแชร์โต สำหรับกีตาร์ไฟฟ้าและวงออร์เคสตรา ผู้ประพันธ์กำหนดเครื่องดนตรีและวงดนตรี คือ วงออร์เคสตราขนาดเล็ก (Small Orchestra) ประกอบด้วยเครื่องดนตรี ดังต่อไปนี้

1. กลุ่มเครื่องสาย ประกอบด้วย ไวโอลิน วิโอลา เชลโล่ ดับเบิลเบส กีตาร์ไฟฟ้า อะคูสติคเบส
2. กลุ่มเครื่องเป่าลมไม้ ประกอบด้วย ฟลูต โอโบ คลาริเน็ต
3. กลุ่มเครื่องเป่าทองเหลือง ประกอบด้วย ทรัมเป็ต ทรอมโบน เฟรนช์ฮอร์น ทูบา
4. กลุ่มเครื่องกระทบ ประกอบด้วย ทิมปานี เบสดรัม กลองสแนร์ บองโก Caxixi

ขั้นตอนที่ 4 วางโครงสร้างและสังเกตลักษณะของบทเพลง โดยยึดหลักสังเกตลักษณะของบทเพลงคอนแชร์โต เช่น การเลือกท่วงทำนอง การกำหนดเครื่องหมายประจำจังหวะ การกำหนดเนื้อดนตรี การกำหนดคอร์ด การวางแนวเสียง เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 5 เรียบเรียงดนตรีด้วยคอมพิวเตอร์ ผู้ประพันธ์เลือกใช้โปรแกรม Sibelius

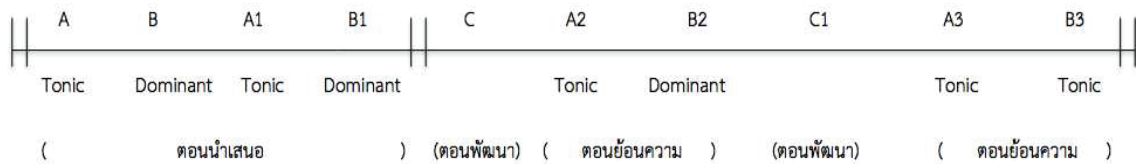
ขั้นตอนที่ 6 นำเสนอและปรับปรุงบทประพันธ์ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

ขั้นตอนที่ 7 เผยแพร่ผลงานการประพันธ์เพลงเรือบั้งหวดคอนแชร์โต โดยการเผยแพร่ในรูปแบบของการแสดงคอนเสิร์ต และเผยแพร่ในรูปแบบวิทยานิพนธ์

ผลการศึกษาวิจัย

เรือบั้งหวดคอนแชร์โต สำหรับกีตาร์ไฟฟ้าและวงออร์เคสตรา เป็นบทประพันธ์มีความยาว ประมาณ 15 นาที แนวคิดสำคัญในการพัฒนาบทประพันธ์ คือการนำทำนองประกอบการละเล่นเรือบั้งหวดมาพัฒนาและนำเสนอเป็นผลงานสร้างสรรค์กีตาร์ไฟฟ้าซึ่งเป็นเครื่องดนตรีหลักในการบรรเลงใช้เทคนิคของกีตาร์บรรเลงเลียนแบบเทคนิคของตรังได้แก่ การกลุ่ การประ และการพรม

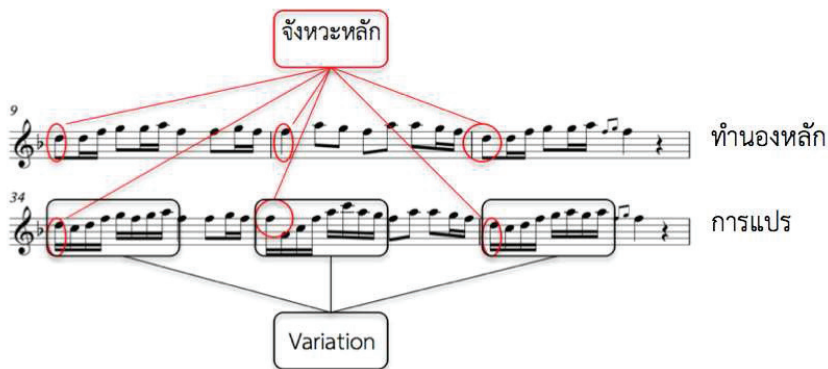
บทประพันธ์ตอนที่ 1 สังเกตลักษณะโน้ตดนตรี ผู้ประพันธ์ได้พัฒนาจากทำนองจิ้งมูย สังเกตลักษณะโน้ตดนตรีแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนนำเสนอ (Exposition) ตอนพัฒนา (Development) และตอนย้อนความ (Recapitulation) มีโครงสร้างดังนี้

ภาพที่ 1 โครงสร้างสังคีตลักษณะโซนาตา

ตอนนำเสนอ ผู้ประพันธ์กำหนดตอนนำเสนอ ประกอบด้วยทำนอง 2 ทำนองประกอบด้วย ทำนอง A และทำนอง B โดยมีทำนอง ตอนพัฒนา กำหนดเป็น C ตอนย้อนความ พัฒนาจาก ทำนอง A และทำนอง B ในช่วงท้ายของการบรรเลง มีท่อน Cadenza เพื่อให้กัตาร์ไฟฟ้าได้แสดงฝีมือ

การพัฒนาทำนองตอนนำเสนอ ผู้ประพันธ์ใช้เทคนิคการแปร โดยได้นำทำนองหลัก ห้องที่ 9-11 มาพัฒนาโดยใช้เทคนิคการแปร ประกอบด้วย การแปร โดยยึดจังหวะตกของเนื้อดนตรี จะเห็นได้จากการยึดโน้ต D, F และ D ของห้องที่ 9, 10 และ 11 ห้องที่ 35 ผู้ประพันธ์กำหนดให้กัตาร์ไฟฟ้าบรรเลงโน้ตอาร์เปจโจ (Arpeggio) ห้องที่ 11 และห้องที่ 36

ภาพที่ 2 เปรียบเทียบการใช้เทคนิคการแปร ระหว่างห้องที่ 9-11 และห้องที่ 34-36

ลักษณะจังหวะ (Rhythm) ของท่อนที่ 1 สังคีตลักษณะ โซนาตา ท่อนนำเสนอ กำหนดให้บรรเลงย้อนกลับ 4 รอบ รูปแบบของการบรรเลงมีลักษณะจังหวะที่ต่างกัน ท่อนนำเสนอมี Rhythm Motive (RM) เป็นลักษณะจังหวะหลัก มี Harmonic Rhythm จำนวน 4 แบบ บรรเลงแตกต่างกัน กำหนดเป็น A1, A2, A3 และ A4

ภาพที่ 3 เปรียบเทียบลักษณะจังหวะของท่อนนำเสนอ

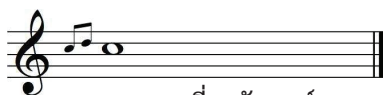
ในบทประพันธ์ ผู้ประพันธ์ใช้เทคนิคในการบรรเลงกีตาร์ไฟฟ้าเพื่อเลียนแบบเทคนิคของการบรรเลงตรัว ซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของการบรรเลงและเพื่อให้ฟังได้สำเนียงใกล้เคียงกับสำเนียงดนตรีพื้นบ้านอีสานใต้ ผู้ประพันธ์นำเทคนิคการสไลด์ (Slide) ฮัมเมอร์ออน (Hammer On) และพูลออฟ (Pull Off) โดยกำหนดสัญลักษณ์แทนเทคนิคการบรรเลงกีตาร์ไฟฟ้า ได้ดังนี้

1. การสไลด์ แทน การเลียนแบบเทคนิคการกลุ

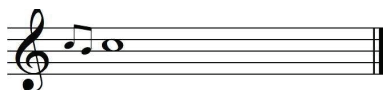
ภาพที่ 4 การสไลด์

2. ฮัมเมอร์ออน แทน การเลียนแบบเทคนิคการพรม

ภาพที่ 5 ฮัมเมอร์ออน

3. พูลออฟ แทน การเลียนแบบเทคนิคการประ

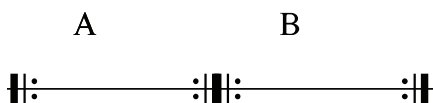
ภาพที่ 6 พูลออฟ

สามารถอธิบายการใช้เทคนิคการสไลด์ ในห้องที่ 7, 39, 90, และ 134 ได้ดังภาพที่ 7

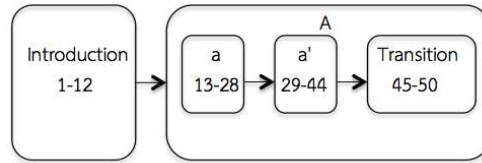
ภาพที่ 7 เทคนิคการสไลด์ ท่อนจิ้งมูย

บทประพันธ์ท่อนที่ 2 สังกัดลักษณะสองตอน ผู้ประพันธ์นั้นได้พัฒนามาจากทำนองมโหรีโดง สังกัดลักษณะสองตอน ประกอบด้วย ตอน A และตอน B มีโครงสร้างดังนี้

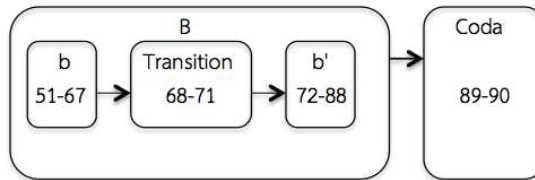
ภาพที่ 8 โครงสร้างสังกัดลักษณะสองตอน

ผู้ประพันธ์กำหนดช่วงนำ ห้องที่ 1-12 เป็นการนำทำนองเข้าสู่ตอน A ประกอบด้วย ทำนอง a ทำนอง a' และช่วงเชื่อมโครงสร้างของตอน A ทำนอง a ห้องที่ 13-28 ทำนอง a' ห้องที่ 29-44 และช่วงเชื่อม ห้องที่ 45-50

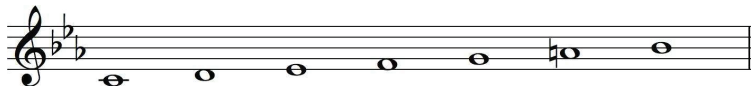
ภาพที่ 9 โครงสร้างช่วงนำและท่อน A สังคีตลักษณ์สองตอน

ตอน B ผู้ประพันธ์กำหนดตอน B ประกอบด้วย ทำนอง b ช่วงเชื่อมและทำนอง b' บรรเลงจบสังคีตลักษณ์สองตอน ด้วยหางเพลง โครงสร้างของตอน B ประกอบด้วย ทำนอง b ห้องที่ 51-67 ช่วงเชื่อม ห้องที่ 68-71 ทำนอง b' ห้องที่ 72-88 และจบสังคีตลักษณ์สองตอนด้วยหางเพลง ห้องที่ 89-90

ภาพที่ 10 โครงสร้างท่อน B

มลปโดงเป็นภาษาพื้นบ้านอีสานใต้ แปลว่าร่มมะพร้าว บทเพลงดังกล่าวสื่อถึงร่มมะพร้าว ใบมะพร้าวที่อ่อนไหวตามแรงลม ดังนั้นผู้ประพันธ์จึงประพันธ์บทเพลงนี้ให้ฟังแล้วรู้สึกสบายโดยใช้คอร์คที่อ่อนนุ่ม มีบองโก และ Caxixi คอยกำกับจังหวะ โครงสร้างของสังคีตลักษณ์ 2 ประกอบด้วย ตอน A ห้องที่ 1-50 และตอน B ห้องที่ 51-88 จบสังคีตลักษณ์สองตอนด้วยหางเพลง (Coda) ห้องที่ 89-90 สังคีตลักษณ์สองตอน บรรเลงในบันไดเสียง C Dorian Mode

ภาพที่ 11 บันไดเสียง C ดอเรียนโมด

การพัฒนาทำนอง A ผู้ประพันธ์ใช้เทคนิคการแปร โดยนำทำนอง a ห้องที่ 13-16 มาพัฒนาในห้องที่ 29-32 โดยยึดจังหวะตกของเนื้อดนตรีเดิมของทำนอง a ได้แก่ โน้ต C, F, และ G ของห้องที่ 13, 14 และ 15 ให้ก็ตารัไฟฟ้าบรรเลงโน้ตแทรกเป็นโน้ตเข้บ็ต 2 ชั้น ในเสียงที่ต่ำกว่าโน้ตของทำนอง a โน้ตที่ต่ำกว่ามีระยะชั้นคู่เป็นโน้ตคู่ 2 ถึงคู่ 5 ดังภาพประกอบที่ 12 ในห้องที่ 29 จังหวะที่ 1 ระหว่างโน้ต C และ B^b ผู้ประพันธ์ได้แทรกโน้ตคู่ 5 คือ โน้ต F ห้องที่ 30 จังหวะที่ 1 ระหว่างโน้ต F และ E^b ได้แทรกโน้ตคู่ 4 คือ โน้ต C ห้องที่ 31 ระหว่างโน้ต G และ B^b ได้แทรกโน้ตคู่ 3 คือ โน้ต E^b

ภาพที่ 12 เปรียบเทียบการใช้เทคนิคการแปรระหว่างห้องที่ 13-16 และห้องที่ 29-32

ลักษณะจังหวะของท่อนที่ 2 สังคีตลักษณ์สองตอน ประกอบด้วย ตอน A และตอน B โดยตอน A มี Rhythm Motive (RM) เป็นลักษณะจังหวะหลัก มี Harmonic Rhythm จำนวน 2 แบบ กำหนดเป็น A1 และ A2 โดยตอน A มีการบรรเลงย้อนกลับ 2 รอบ มีรูปแบบของลักษณะจังหวะที่แตกต่างกัน โดยตอน A1 ไม่บรรเลงในจังหวะตก และตอน A2 บรรเลงครบทั้ง 3 จังหวะ

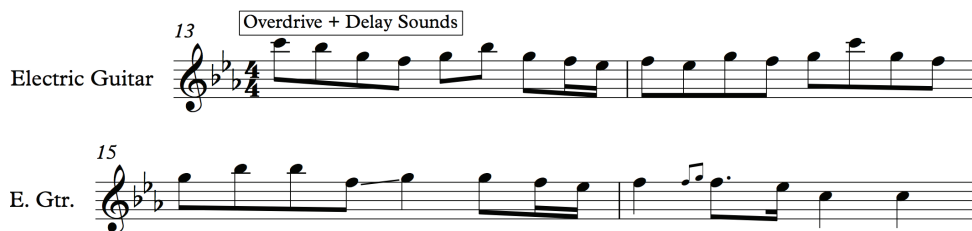
ภาพที่ 13 เปรียบเทียบลักษณะจังหวะของตอน A

ในบทประพันธ์ ผู้ประพันธ์ใช้เทคนิคการบรรเลงกีตาร์ไฟฟ้าบรรเลงเทคนิคฮัมเมอร์ออน เป็นการเลียนเทคนิคการพรมของตรั่ว พบในท้องที่ 16, 46, และ 72

ภาพที่ 14 เทคนิคฮัมเมอร์ออน ท่อนมลบโดง

ในการบรรเลงกีตาร์ไฟฟ้ามีการเปลี่ยนเสียงกีตาร์ไฟฟ้าด้วยเอฟเฟกต์กีตาร์หลายแบบเพื่อเพิ่มสีสันของเสียง เช่น ท้องที่ 13-16 ตอน A กีตาร์ไฟฟ้าบรรเลงด้วยเสียงผสมระหว่างโอเวอร์ไดรฟ์ (Overdrive) และดีเลย์ (Delay) ผู้ประพันธ์ต้องการให้เกิดเสียงแตกน้อยผสมเสียงสะท้อน

ภาพที่ 15 การใช้เสียงกีตาร์ไฟฟ้าบรรเลงด้วยเสียงผสมระหว่างโอเวอร์ไดรฟ์และดีเลย์ ตอน A

บทประพันธ์ท่อนที่ 3 สังคีตลักษณ์รอนโดแบบเจ็ดตอน ผู้ประพันธ์ได้พัฒนาจากทำนองจึงปี่สังคีตลักษณ์รอนโดแบบเจ็ดตอน เป็นสังคีตลักษณ์ที่มีการนำทำนองหลักกลับมาหลายครั้ง ในการนำเสนอทำนองหลักสลับกับทำนองหรือตอนต่าง สังคีตลักษณ์รอนโดแบบเจ็ดตอน ประกอบด้วย ตอน A ตอน B ตอน A' ตอน C ตอน A'' ตอน B' และตอน A''' มีโครงสร้างดังนี้

ภาพที่ 16 โครงสร้างสังคีตลักษณ์รอนโดแบบเจ็ดตอน

การพัฒนาทำนอง ผู้ประพันธ์ใช้เทคนิคการพลิกกลับ การเลียน และซีควนซ์ ในการใช้เทคนิคการพลิกกลับ ห้องที่ 65-66 โดยนำทำนองหลักตอน A ห้องที่ 2-4 บรรเลงโดยโอโบ มีโน้ต F เป็นโน้ตโทนิค ห้องที่ 65 จังหวะที่ 1 ยก ผู้ประพันธ์ ได้พลิกกลับโน้ตให้ เป็นคู่ 3 จังหวะที่ 3 พลิกกลับ โน้ตให้เป็นคู่ 2

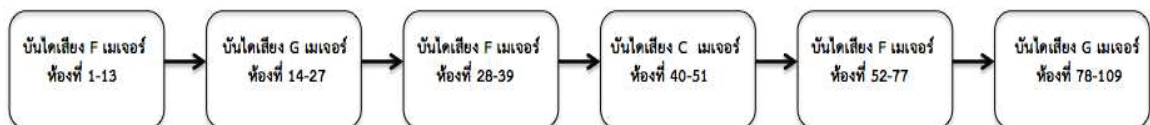
ภาพที่ 17 เทคนิคการพลิกกลับ ห้องที่ 2-5 และห้องที่ 65-66

ลักษณะจังหวะของท่อนที่ 3 สังกิตลักษณ์รอนโดแบบเจ็ดตอน ท่อน A มีการบรรเลงย้อนกลับ 4 รอบ รูปแบบของ ลักษณะจังหวะที่ต่างกัน โดยท่อน A มี Rhythm Motive (RM) เป็นลักษณะจังหวะหลักมี Harmonic Rhythm จำนวน 4 แบบ บรรเลงแตกต่างกัน กำหนดเป็น A1 A2 A3 และ A4 โดย A2 และ A4 มีลักษณะจังหวะเหมือนกัน

ภาพที่ 18 เปรียบเทียบลักษณะจังหวะของท่อน A

สังคิตลักษณ์รอนโดแบบเจ็ดตอน ผู้ประพันธ์ได้นำเสนอ 3 บันไดเสียง ได้แก่ บันไดเสียง F เมเจอร์ บันไดเสียง G เมเจอร์ และบันไดเสียง C เมเจอร์ ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 19 บันไดเสียง สังกิตลักษณ์รอนโดแบบเจ็ดตอน

สรุปผลการวิจัย

บทประพันธ์เรื่องอันเรคอนแชร์โต สำหรับกีตาร์ไฟฟ้าและวงออร์เคสตรา ได้รับแรงบันดาลใจจากทำนองเพลง ประกอบการเล่นเรื่องอันเร ซึ่งเป็นทำนองดั้งเดิมของการละเล่นเรื่องอันเร ประกอบด้วย 3 ทำนอง คือ ทำนองจึงมูย ทำนองมลบโดง และทำนองจึงปี่

สังคิตลักษณ์ที่ใช้ในบทประพันธ์ คือ สังกิตลักษณ์โซนาตา สังกิตลักษณ์สองตอน และสังคิตลักษณ์รอนโดในรูปแบบ คอนแชร์โตเพื่อสร้างสรรค์บทประพันธ์เพลงในลีลาของดนตรีตะวันตก ผสมผสานกับดนตรีพื้นบ้านอีสานได้ โดยนำเทคนิค การประพันธ์ต่างๆ เช่น เทคนิคการซ้ำ ซีควนซ์ การพลิกกลับ การถอยหลัง การแปร การเลียน การปรับโน้ต นำเทคนิค ต่างๆ มาผสมผสานกัน ในบทประพันธ์ มุ่งเน้นการประชันระหว่างกีตาร์ไฟฟ้าและวงออร์เคสตรา มีความยาวประมาณ 15 นาที

อภิปรายผลการวิจัย

บทประพันธ์เรื่องอันเรคอนแชร์โต สำหรับกีตาร์ไฟฟ้าและวงออร์เคสตรา ได้นำทำนองประกอบการละเล่นริอมนั้นมาสร้างสรรค์ โดยนำทำนองจึงมูมาพัฒนาในสังคีตลักษณะโน้ตนาตา ทำนองมลปโดง มาพัฒนาในสังคีตลักษณะสองตอน และทำนองจึงปรีมา พัฒนาในสังคีตลักษณะรอนโด ให้กีตาร์ไฟฟ้าบรรเลงทำนองและเลียนเสียงตัวรำ เน้นยั้งพื้นบ้านอีสานได้ สังคีตลักษณะโน้ตนาตาได้นำทำนองจึงมูมาพัฒนา ผู้ประพันธ์ได้กำหนดให้ทุกเครื่องดนตรีบรรเลงโดยพร้อมเพรียงกันในช่วงนำ เพื่อให้ฟังแล้วเกิดความยิ่งใหญ่ น่าสนใจ เปรียบเสมือนช่วงโหมโรง จากนั้นจึงเข้าสู่ทำนองที่ 1 ตอนนำเสนอค้อยๆ เพิ่มเครื่องดนตรีเข้ามาทีละเครื่อง เป็นการเพิ่มความหนาแน่นของเสียงเปรียบเหมือนกับการละเล่นริอมนั้นที่ค้อยๆ เพิ่มจำนวนคนออกมารำเรื่อยๆ จากนั้นก็เข้าสู่กระบวนการของเทคนิคการประพันธ์ในแบบต่างๆ ในตอนพัฒนา ผู้ประพันธ์ได้เปลี่ยนการบรรเลงประกอบ โดยให้กลองตีจังหวะที่ฟังแล้วรู้สึกหนักแน่น เข้มแข็ง การบรรเลงทำนองได้มีการใช้เทคนิคย้ายช่วงคู่แปด โน้ตกระโดดไปมาให้ความรู้สึกละเลียดเหมือนการละเล่นริอมนั้นที่มีคนมากระโดดเข้าสากโดยกระโดดกลับไปกลับมาเหมือนตัวโน้ตที่กระโดดไปมา ตอนย่อนความมีการแปรโน้ตเล็กน้อยเปรียบเสมือนคนที่เข้าสากเริ่มมีการเปลี่ยนท่าทางการรำรำและการเข้าสาก ในช่วงท้ายของบทประพันธ์ที่เป็นท่อนคาเดนซา ให้กีตาร์ไฟฟ้าได้บรรเลงเดี่ยวทอดฝีมืออย่างเต็มที่ เปรียบเสมือนให้ผู้รำได้โชว์พิเศษในการเข้าสากได้แสดงท่ายากเพื่อโชว์ความสามารถอย่างเต็มที่ถือเป็นอีกช่วงที่เป็นช่วงสำคัญของสังคีตลักษณะโน้ตนาตา ในช่วงหางเพลงทุกเครื่องดนตรีบรรเลงจบพร้อมกันโดยบรรเลงโน้ตตัวที่ V, I สลับไปมาเพื่อเป็นการย้ำตอนจบและจบด้วยคอร์ด I เพอร์เฟค

สังคีตลักษณะสองตอน ได้นำทำนองมลปโดงมาพัฒนา โครงสร้างสังคีตลักษณะสองตอนประกอบด้วย ตอน A และ ตอน B เอกลักษณะของเสียงในท่อนนี้คือ การบรรเลงด้วย Mode โดยบรรเลงในโหมด C Dorian Mode มลปโดงเป็นภาษาเขมร แปลว่า ร่มมะพร้าว ในท่อนนี้ผู้ประพันธ์ได้จินตนาการถึงการเคลื่อนไหวของใบมะพร้าวเมื่อกระทบกับแรงลม ทำนองที่เคลื่อนไหวอย่างช้าๆ การบรรเลงเครื่องดนตรีที่ฟังแล้วนุ่มนวล เครื่องดนตรีประเภทเพอร์คัสชันซึ่งให้จังหวะที่สม่ำเสมอ บรรเลงเบาๆ และฟังสบายๆ ในช่วงนี้มีเพียงกีตาร์ไฟฟ้าที่บรรเลงขึ้นเดียว ให้ความรู้สึกละเลียด จากนั้นก็มีการบรรเลงประกอบโดยกลุ่มเครื่องดนตรีต่างๆ ในตอน A และตอน B กลุ่มเครื่องเป่าลมไม้ เป็นแนวบนสุดของเครื่องดนตรีเปรียบเหมือนยอดมะพร้าวและใบมะพร้าว บรรเลงโน้ต Apeggio ด้วยสัดส่วนโน้ตเซปตีสองชั้นในทิศทางขึ้น ผู้ประพันธ์จินตนาการเปรียบเสมือน โคนสายลมพัดใบมะพร้าวเป็นระลอกๆ ใบมะพร้าวส่ายไปมาตามแรงลม ในท่อนนี้มีการเปลี่ยนเสียงกีตาร์ ถึง 4 รูปแบบ ได้แก่ เสียงคลีน เสียงโอเวอร์ไดร์ฟสมมติเลย เสียงเพชเชอร์ และเสียงดิสทอร์ชัน การเปลี่ยนของเสียงในแต่ละครั้งมีความหมาย สื่อถึงลักษณะของลมที่พัด เสียงคลีนผู้ประพันธ์สื่อถึง ลมที่พัดเบาๆ เย็นๆ ฟังสบาย เสียงโอเวอร์ไดร์ฟสมมติเลย ผู้ประพันธ์จินตนาการถึงลมที่เริ่มแรง เปรียบเหมือนเสียงโอเวอร์ไดร์ฟคือเสียงที่เริ่มแตกผสมกับดีเลย์ หมายถึง นอกจากจะพัดไปแล้วยังมีการพัดกลับมา เหมือนเสียงดีเลย์ที่เป็นเอกลักษณ์ของเสียงสะท้อนไปมา ใบมะพร้าวก็จะส่ายไปส่ายมา เสียงเพชเชอร์เมื่อฟังแล้วให้ความรู้สึกละเลียดเหมือนเสียงน้ำไหลวนฟังดูวนๆ เปรียบเหมือนลมที่พัดวน ส่วนเสียงดิสทอร์ชัน เป็นเสียงแตกที่แรง ผู้ประพันธ์จินตนาการถึงลมที่พัดแรงทำให้ใบมะพร้าวโยกตามแรงลม

สังคีตลักษณะรอนโดแบบเจ็ดตอน ได้นำทำนองจึงปรีมาพัฒนา เป็นสังคีตลักษณะที่มีการนำทำนองหลักกลับมาหลายครั้ง โดยการนำเสนอทำนองหลักสลับกับทำนองต่างหรือตอนต่าง ท่อนนี้มีจังหวะที่เร็วสนุกสนาน ในช่วงนำบรรเลงโดยเบสตรัมและคองกา ซึ่งบรรเลงเป็นจังหวะกระทบสากของริอมนั้น ทำให้ได้กลิ่นไอของดนตรีพื้นบ้านอีสานได้ จากนั้นเริ่มเข้าสู่ทำนองหลัก โดยทำนองหลักส่วนใหญ่บรรเลงโดยกีตาร์ไฟฟ้าและมีการสลับกันบรรเลงกับเครื่องดนตรีอื่นเป็นบางช่วง สังคีตลักษณะรอนโดแบบเจ็ดตอนนี้ ผู้ประพันธ์ได้เปลี่ยนระดับเสียงถึง 3 บันไดเสียงด้วยกัน ได้แก่ บันไดเสียง F เมเจอร์ G เมเจอร์ และ C เมเจอร์ เพื่อให้บทเพลงเกิดความหลากหลายมิติของช่วงเสียง และในตอนพัฒนาได้เพิ่มบลูส์โน้ตแทรกเข้ามาในการบรรเลงเพื่อให้เกิดความแปลกใหม่อีกด้วย

ในการประพันธ์เรอัมอันเรคอนแชร์โต สำหรับกีตาร์ไฟฟ้าและวงออร์เคสตรา มีการใช้เทคนิคกีตาร์ที่หลากหลายเพื่อเลียนแบบเทคนิคของการบรรเลงตรัว เทคนิคที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะคือ เทคนิคการกลุของตรัว เมื่อนำมาบรรเลงด้วยกีตาร์ไฟฟ้า ผู้ประพันธ์จึงแทนด้วยการใช้เทคนิคการสไลด์ วิธีการปฏิบัติเป็นการใช้นิ้วมือซ้ายกดสาย ใช้มือขวาดีดสายกีตาร์ จากนั้นมือซ้ายก็เลื่อนไปข้างหน้าหาโน้ตเป้าหมายที่ต้องการ เช่น เลื่อนจากเสียงโดไปหาเร เลื่อนจากเสียงฟาไปหาซอล เป็นต้น วิธีปฏิบัติจะคล้ายกับการกลุของตรัว คือ วางนิ้วมือซ้ายที่สาย ใช้มือขวาดีดสาย จากนั้นใช้นิ้วมือซ้ายเลื่อนไปหาโน้ตเป้าหมาย 2 นิ้วต่อเนื่องกัน โดยส่วนมากจะเลื่อนเสียงสูงขึ้น 1 เสียง ส่วนเทคนิคฮัมเมอร์ออนและพูลออฟพบในทุกท่อน

ข้อเสนอแนะ

ในการประพันธ์บทเพลงครั้งนี้ ผู้ประพันธ์ได้รับแรงบันดาลใจจากทำนองประกอบการละเล่นเรอัมอันเร แต่ยังมีอีกหลายบทเพลงที่น่าสนใจ เช่น เจริญ เรอัมอายัย เรอัมตรจ ฯลฯ ที่มีความไพเราะและสามารถนำมาใช้เป็นแรงบันดาลใจในการประพันธ์บทเพลงตามแนวคิดทางดนตรีตะวันตกร่วมกับดนตรีพื้นบ้านอีสานได้

ดนตรีพื้นบ้านอีสานได้ ยังมีเครื่องดนตรีที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะหลายชนิด เช่น เปยออ เปยเงินสก็วล เครื่องดนตรีดังกล่าวล้วนมีเอกลักษณ์เฉพาะเครื่องดนตรี รวมทั้งเทคนิคที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ สามารถนำมาประยุกต์หรือใช้เป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์บทประพันธ์ประเภทต่างๆ ได้ เพื่อเป็นการต่อยอดและการพัฒนาบทเพลงพื้นบ้านอีสานได้ให้เป็นที่รู้จักต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- โกวิทย์ ชันธศิริ. (2550). *ดุริยางคศิลป์ตะวันตก* (เบื้องต้น). กรุงเทพฯ: บริษัท วี. พรินท์ (1991) จำกัด.
- ณรงฤทธิ์ ธรรมบุตร. (2552). *การประพันธ์เพลงร่วมสมัย*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: บริษัท วี. พรินท์ (1991) จำกัด.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2555). *สังคีตนิยมความซาบซึ้งในดนตรีตะวันตก*. กรุงเทพฯ: แอคทีฟ พรินท์ จำกัด.
- ณัชชา โสคติยานุรักษ์. (2544). *สังคีตลักษณ์และการวิเคราะห์*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์.
- ณัชชา พันธุ์เจริญ. (2551). *ทฤษฎีดนตรี*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: บริษัท ธนาเพรส จำกัด, 2551.
- _____. (2553). *สังคีตลักษณ์และการวิเคราะห์*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: บริษัท ธนาเพรส จำกัด .
- _____. (2556). *การแต่งทำนองสอดประสาน*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: บริษัท ธนาเพรส จำกัด.
- นงลักษณ์ ประสพสุข. (2531). *การเรียบเรียงสำหรับวงออร์เคสตรา*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นพพร ด้านสกุล. (2441). *คอร์ดและการใช้คอร์ดระดับต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ปิยพันธ์ แสนทวีสุข. (2546). *การประพันธ์เพลง*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กาฬสินธุ์: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ลัญฉะวัต นิมมานรตนกุล. (2551). *หลักการประพันธ์เพลง*. นนทบุรี: นิมมานรตนกุล, 2551.
- ภคกวิณทร์ จันทรทอง. (2547). *พัฒนาการเรอัมอันเร*. ปรินญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วาสนา ศิริขยาพร และเอกชัย กรายอานนท์. (2547). *คู่มือกีตาร์และเบสไฟฟ้า*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด.
- วิทยา วรมิตร. (2548). *การวิเคราะห์ดนตรี ดนตรีประกอบภาพยนตร์เรื่อง สตาร์ วอร์*. คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิบูลย์ ตระกูลฮุ่น. (2559). *ดนตรีศตวรรษที่ 20 แนวคิดพื้นฐานทฤษฎีเซต*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภณิดา พรเอี่ยมมงคล. (2549). *ดนตรีในการละเล่นเรอัมอันเรจังหวัดสุรินทร์*. ปรินญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหิดล.